

ที่ พร ๐๐๒๓.๓/ว ๓๑๗/๘

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง สรุปการประชุมคณะกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

เรื่อง นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๐.๒/๑๐๗๑๑

ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แจ้งว่าได้ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ร่วมเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำร่างสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ฉบับที่ ๒ ในการนี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๔๐๑ ชั้น ๔ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการประชุมมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ สำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

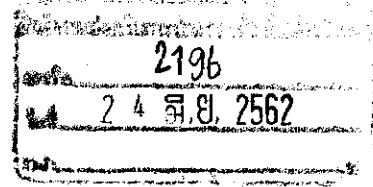
(นายโชคดี อมรวิวัฒน์)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๓๐๖

๐๖
๕

ที่ มท ๐๘๒๐.๒/๑๐๓/๑๑ ✓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง สรุปผลการประชุมคณะอนุกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๐.๒/๑๐๓ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ร่วมเป็นคณะอนุกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ร่วมเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ฉบับที่ ๒ ในการนี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้จัดประชุมคณะอนุกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๔๐๑ ชั้น ๔ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการประชุมมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

๑. ควรจัดวางระบบเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติกและโฟม เป็นการวางระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความตระหนักในการใช้พลาสติกอย่างรู้คุณค่ารวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการของเสียประเภทพลาสติกที่เกิดขึ้น

๒. ควรพัฒนากฎหมายเฉพาะเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยรวมทั้งขยะพลาสติก เพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยรวมทั้งขยะพลาสติกตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การบริโภค จนถึงขั้นตอนการจัดการภายหลังการบริโภค เช่น การผลักดันกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลดและนำของเสียมาใช้ประโยชน์

๓. ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเข้ามาอยู่ในรายการสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔. ส่งเสริมการศึกษาวิจัย/พัฒนาระบบการประเมินวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ การใช้วัสดุทดแทนผลิตภัณฑ์กำจัดยาก เช่น โฟม พลาสติก เป็นต้น รวมถึงเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การผลิตพลาสติกชีวภาพ เป็นต้น

๕. ใช้หลักการเชิงป้องกัน (Precautionary Principle) และหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle) โดยผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ต้องร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ด้วยการจ่ายค่าธรรมเนียมหรือภาษีผลิตภัณฑ์ฯ สำหรับนำไปจ่ายในการซื้อซากผลิตภัณฑ์ฯ คืนจากผู้บริโภคและการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

/ เพื่อลดซากผลิตภัณฑ์...

เพื่อลดซากผลิตภัณฑ์ ฯ และการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ภายในประเทศโดยใช้วัตถุดิบที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำหรือหมุนเวียนใช้ใหม่และลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพต่ำ เพื่อลดปริมาณการเกิดของเสียและส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๖. พัฒนาปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อลดปริมาณของเสียจากซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ภายในประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและลดปัญหาการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ โดยการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่มีอยู่แล้วให้รองรับการใช้วัสดุที่สามารถนำเข้ามาใช้ซ้ำหรือหมุนเวียนใช้ใหม่ได้ ตลอดจนการลดของเสียอันตรายในผลิตภัณฑ์ที่ผลิตภายในประเทศ และที่นำเข้าจากต่างประเทศ รวมทั้งกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์

๗. สร้างกลไกทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกลไกทางการตลาด สำหรับเป็นแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นในการจัดการซากผลิตภัณฑ์โดยกำหนดให้มีกองทุน องค์กรบริหารจัดการกองทุนและระบบการรับซื้อซากผลิตภัณฑ์คืนจากผู้บริโภค ซึ่งทำให้เกิดการคัดแยกและรวบรวมซากผลิตภัณฑ์ไปใช้ซ้ำหมุนเวียนใช้ประโยชน์ใหม่หรือบำบัดจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๘. พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตภัณฑ์โดยการวิจัยและพัฒนาออกแบบและปรับปรุงกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco design) และเป็นไปตามข้อกำหนดของคู่ค้า

๙. เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จากชุมชน โดยคำนึงถึงสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นการศึกษาวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

๑๐. เพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายและติดตามตรวจสอบกำกับดูแลเส้นทางการนำเข้าและประกอบกิจการของโรงงานคัดแยกและรีไซเคิลให้เป็นไปตามมาตรฐาน

๑๑. ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีมาตรการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น การรับคืนซาก การลดราคากรณีนำของเก่ามาแลกซื้อของใหม่ เป็นต้น รวมถึงส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิตพัฒนาและออกแบบสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ลดการใช้สารอันตราย เพื่อให้ง่ายต่อการรีไซเคิลและการกำจัดซากในอนาคต โดยยึดหลักการฝังกลบเป็นศูนย์

๑๒. สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักแก่ประชาชนให้คิดอย่างรอบคอบในการซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ว่าจำเป็นและต้องการใช้จริงหรือไม่ หากเครื่องใช้ชำรุดหรือเสียหายควรซ่อมแซมก่อน หากต้องการทิ้งก็สามารถทำได้โดยการคัดแยกซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า

/ และอิเล็กทรอนิกส์...

และอิเล็กทรอนิกส์ออกจากขยะทั่วไป โดยนำไปทั้งในที่ที่จัดไว้ให้ส่งคืนให้กับผู้ผลิตสินค้าหรือทั้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ให้กับหน่วยงานหรือโครงการที่สามารถนำซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ไปจัดการอย่างถูกวิธี นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ประชาชนเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมหรือผลิตมาจากวัสดุรีไซเคิล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี เสริมภักดีกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๒-๔ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๒๐๖๖

ผู้ประสานงาน นายกอบชาติ วิเชียรศรี โทรศัพท์ ๐๙-๒๔๖๒-๘๑๑๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กสว. (กส.สว.) โทร. ๐-๒๒๕๑-๕๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๒ โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๒๐๖๖

ที่ มท ๐๘๒๐.๒/๑๐๓

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานการประชุมคณะกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

เรียน อสส.

อสส.

เลขรับ... 3898
วันที่... ๒๕/๖/๒๕๖๒
ส.ย. 2562
เวลา... 17.35 น.

๑. เรื่องเดิม

อสส. ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ว่า ด้วยประธานอนุกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมได้กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ ในวันจันทร์ที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๔๐๑ ชั้น ๔ อาคาร สผ. (เอกสารแนบ)

๒. ข้อเท็จจริง

อสส. ได้มอบหมายให้ ผอ.กสว. เข้าร่วมการประชุม โดยการประชุมดังกล่าว มีศาสตราจารย์ นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานิพานิชกุล เป็นประธาน มีเรื่องเพื่อพิจารณาคือ การพิจารณา ร่างสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ฉบับที่ ๒ โครงการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ รายงานดังกล่าว สผ. ได้ร่วมกับมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยจัดทำขึ้น การประชุมครั้งนี้ เป็นการพิจารณาต่อเนื่องจากการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งได้มีการนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากการประชุมดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไข แล้วมานำเสนอในครั้งนี้

ร่างสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ฉบับที่ ๒ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สส. ดังนี้

๒.๑ ขยะพลาสติก เป็นปัญหาที่หลายประเทศกำลังประสบ จากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น พฤติกรรมการบริโภคของประชาชน การขยายตัวของชุมชนเมืองและธุรกิจท่องเที่ยว รวมทั้งการนำพลาสติกมาใช้ทดแทนวัสดุอื่นมากขึ้น โดยเฉพาะพลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวที่มีอายุการใช้งานสั้น ซึ่งถูกนำไปรีไซเคิลไม่ถึงร้อยละ ๕๐ และตกค้างในธรรมชาติส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเลทำให้เสียชีวิตและสะสมปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม ผู้ศึกษาได้เลือกกรุงเทพมหานครเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และเป็นศูนย์กลางความเจริญทุกด้าน มีการพัฒนาจนเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ ทั้งการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การค้า การบริการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งผลให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีปริมาณขยะโดยรวมเกิดขึ้นต่อวันมากที่สุดของประเทศไทย รวมถึงมีปริมาณขยะพลาสติกเกิดมากขึ้นด้วย ข้อมูลสถานการณ์ขยะพลาสติกในกรุงเทพมหานครในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑ พบว่า ในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๒ ต่อปี จากเดิม ๘,๙๘๘ ตัน ใน พ.ศ. ๒๕๕๒ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๐,๕๒๖ ตัน ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งในจำนวนนี้พบปริมาณขยะพลาสติกชนิดที่สามารถรีไซเคิลได้ถูกนำไปทิ้งรวมกับขยะทั่วไป คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๕ - ๕.๑๗ ของปริมาณขยะทั้งหมดและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนขยะพลาสติกชนิดที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๘ - ๑๔.๖๘ ของปริมาณขยะทั้งหมดและมีแนวโน้มลดลง ส่วนขยะโฟมมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๑.๗๑ - ๑.๑๑ กรุงเทพมหานครดำเนินโครงการความร่วมมือภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม เพื่อจัดการพลาสติกและขยะอย่างยั่งยืน โดยคัดเลือกเขตคลองเตยเป็นเขตพื้นที่นำร่องในการดำเนินการ เนื่องจากมีความพร้อมในการบริหารจัดการ สามารถลดปริมาณขยะได้เป็นอันดับ ๑ พื้นที่ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นชุมชนแออัดที่ปัจจุบันมีปริมาณมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น แปรตามอัตราการเพิ่มของประชากร ซึ่งพื้นที่ของบางชุมชน

/อยู่ริมคลอง...

อยู่ริมคลองหรือริมทางรถไฟ ถ้าหากการจัดการด้านกายภาพในชุมชนไม่ดีพอหรือประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการลดแยกขยะ รวมถึงการรักษาความสะอาดจะทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวม สำนักงานเขตคลองเตยจึงมีโครงการ “อาสาชักรากมูลฝอยในชุมชน” เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน เพื่อช่วยลดและแยกปริมาณขยะมูลฝอย ซึ่งจะทำให้การจัดการมูลฝอยมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นไปตามนโยบายของผู้ว่ากรุงเทพมหานคร อีกทั้งเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานครอีกด้วย และเพื่อให้ประชาชนในชุมชนเป้าหมายได้มีรายได้ตอบแทน เกิดการจ้างแรงงานในการคัดแยก ชักลากขยะมายังจุดที่เตรียมรถเก็บในจุดที่รถเก็บขนขยะ สถาบันพลาสติกมีการดำเนินงานและร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับโครงการความร่วมมือภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม เพื่อจัดการพลาสติกและขยะอย่างยั่งยืน โดยประธานกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเพื่อแสดงเจตนารมณ์และมุ่งมั่นร่วมกันในการจัดการปัญหาขยะและการใช้พลาสติกอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ยังมีการสนับสนุนเป้าหมายของภาครัฐในการลดปริมาณขยะทะเลของประเทศไทยลงอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ภายในปี ๒๕๗๒ โดยส่งเสริมการนำขยะพลาสติกกลับไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ และส่งเสริมพัฒนาระบบการจัดการขยะของประเทศไทยด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โดยร่วมกับกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ

๒.๑.๑. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมระดมความคิดเห็นของภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกของกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

(๑) การจัดวางระบบเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติกและโฟม เป็นการวางระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความตระหนักในการใช้พลาสติกอย่างรู้คุณค่ารวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการของเสียประเภทพลาสติกที่เกิดขึ้น

(๒) พัฒนากฎหมายเฉพาะเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยรวมทั้งขยะพลาสติกเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยรวมทั้งขยะพลาสติกตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การบริโภค จนถึงขั้นตอนการจัดการภายหลังการบริโภค เช่น การผลักดันกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลดและนำของเสียมาใช้ประโยชน์

(๓) ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเข้ามาอยู่ในรายการสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๔) ศึกษาวิจัย/พัฒนาระบบการประเมินวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์การใช้วัสดุทดแทนผลิตภัณฑ์กำจัดยาก เช่น โฟม พลาสติก เป็นต้น รวมถึงเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การผลิตพลาสติกชีวภาพ เป็นต้น

๒.๒ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ จัดเป็นวัตถุอันตราย เนื่องจากชิ้นส่วนต่าง ๆ ของขยะอิเล็กทรอนิกส์มีโลหะเป็นส่วนประกอบ หากได้รับการจัดการไม่เหมาะสมและเกิดการรั่วไหลปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อมจะเกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่และระบบนิเวศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ปัญหาที่สำคัญของขยะอิเล็กทรอนิกส์ คือ การขาดระบบการจัดการอย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการทำให้เกิดสารเคมีที่มีพิษตกค้างยาวนานและสะสมในสิ่งมีชีวิต

ผู้ศึกษาได้เลือก จ.ชลบุรี เป็นกรณีศึกษา เนื่องจาก จ.ชลบุรี เป็นจังหวัดที่มีการประกอบกิจการโรงงานบำบัดและกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดบางส่วนใช้กระบวนการถอดแยกและรีไซเคิลขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอย่างมาก ซึ่งในชิ้นส่วนของขยะอิเล็กทรอนิกส์มีส่วนประกอบของสารอันตรายประกอบอยู่ เช่น ไซยาไนด์ และกรดไนตริก เป็นต้น ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจ หากการถอดแกะชิ้นส่วนจอโทรทัศน์หรือจอคอมพิวเตอร์ หลอดอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้กับจอคอมพิวเตอร์หรือจอโทรทัศน์ด้วยมือทำให้เกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่นตะกั่วและการทิ้งเศษแก้วที่มีตะกั่วสู่สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการสะสมของตะกั่วในสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานที่ผ่านมาในปีพ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ เพื่อบริหารจัดการปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ได้มีการผั่นักกำลังของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทหาร สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๓ กรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัด ศูนย์ดำรงธรรมชาวบ้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันออกตรวจสอบโรงงานรีไซเคิลขยะอุตสาหกรรมที่ทำผิดกฎหมายภายใน จ.ชลบุรี ประมาณ ๔๐ - ๕๐ โรงงาน รวมประมาณ ๑๐ ครั้ง ครั้งละ ๒ - ๓ โรงงาน พบโรงงานที่ดำเนินการผิดกฎหมาย ๕ ราย เป็นโรงงานขนาดใหญ่ถูกดำเนินคดีครอบครองวัตถุอันตราย สะสมขยะอิเล็กทรอนิกส์เกินกำหนด เมื่อตรวจสอบพบว่าโรงงานดำเนินการไม่ถูกต้องก็จะสั่งปรับปรุง ยังไม่ถึงขั้นสั่งปิดกิจการ ส่วนมากพบที่ ต.บ้านบึง จากนั้นกรมควบคุมมลพิษโดยกองจัดการคุณภาพอากาศและเสียงไปตรวจติดตามประมาณ ๒ ครั้ง จนถึงต้นเดือนมกราคม ๒๕๖๒ ส่วนสำนักงานอุตสาหกรรม จ.ชลบุรี ได้ร่วมกับกรมศุลกากรทำการตรวจค้นตู้คอนเทนเนอร์ที่ทำเรือแหลมฉบังที่อาจลักลอบนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์แบบผิดกฎหมาย ซึ่งปัญหาที่พบคือ การนำเข้าจากต่างประเทศ การสำแดงเท็จ นักลงทุนจากจีนมีการลักลอบนำเข้า เจ้าหน้าที่รัฐที่ทำเรือไม่เพียงพอ มีเพียง ๖ คน ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง ต้องอาศัย อปท. กับอำเภอช่วยตรวจสอบเหตุการณ์ที่ผิดปกติแล้วประสานมาที่อุตสาหกรรมจังหวัด ทางอุตสาหกรรมจังหวัดจะได้เร่งไปตรวจสอบที่แจ้งเหตุเข้ามา

อปท. ต่าง ๆ ก็มีบทบาทในการแก้ปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ เช่น อบต.มาบโฝ ร่วมตรวจสอบโรงงานที่กระทำผิดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ผ่านการประกาศเสียงตามสายของ อปท. ควบคุมการประกอบกิจการของโรงงานในพื้นที่ที่มีการจ้างบริษัทเอกชนในการกำจัดขยะในพื้นที่และดูแลความสงบสุขของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งปัญหาที่พบ คือ อปท. มีอำนาจไม่เพียงพอในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากมีการกีดขวางมากมาย อีกทั้งมีการกีดขวางในการดูแลท้องถิ่นที่มากมายอยู่แล้ว ประกอบกับอัตรากำลังและงบประมาณที่ไม่ได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอ จึงทำให้การดำเนินงานไม่สำเร็จ

ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ใช้หลักการเชิงป้องกัน (Precautionary Principle) และหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle) โดยผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ต้องร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ด้วยการจ่ายค่าธรรมเนียมหรือภาษีผลิตภัณฑ์ฯ สำหรับนำไปจ่ายในการซื้อซากผลิตภัณฑ์ฯ คืนจากผู้บริโภคและการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อลดซากผลิตภัณฑ์ฯ และการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ภายในประเทศโดยใช้วัตถุดิบที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำหรือหมุนเวียนใช้ใหม่และลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพต่ำ เพื่อลดปริมาณการเกิดของเสียและส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒. พัฒนาปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อลดปริมาณของเสียจากซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ภายในประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและลดปัญหาการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ โดยการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่มีอยู่แล้วให้รองรับการใช้วัสดุที่สามารถนำเข้ามาใช้ซ้ำหรือหมุนเวียนใช้ใหม่ได้ ตลอดจนการลดของเสียอันตรายในผลิตภัณฑ์ที่ผลิตภายในประเทศ และที่นำเข้าจากต่างประเทศ รวมทั้งกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์

๓. สร้างกลไกทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกลไกทางการตลาด สำหรับเป็นแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นในการจัดการซากผลิตภัณฑ์โดยกำหนดให้มีกองทุน องค์การบริหารจัดการกองทุนและระบบการรับซื้อซากผลิตภัณฑ์คืนจากผู้บริโภค ซึ่งทำให้เกิดการคัดแยกและรวบรวมซากผลิตภัณฑ์ไปใช้ซ้ำหมุนเวียนใช้ประโยชน์ใหม่หรือบำบัดจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๔. พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตภัณฑ์โดยการวิจัยและพัฒนาออกแบบและปรับปรุงกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco design) และเป็นไปตามข้อกำหนดของคู่ค้า

๕. เสริมสร้างขีดความสามารถของ อปท. ในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จากชุมชน โดยคำนึงสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น การศึกษาวิจัย การออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

๖. เพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายและติดตามตรวจสอบกำกับดูแลเส้นทางการนำเข้าและประกอบกิจการของโรงงานคัดแยกและรีไซเคิลให้เป็นไปตามมาตรฐาน

๗. ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ มีมาตรการการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น การรับคืนซาก การลดราคากรณีนำของเก่ามาแลกซื้อของใหม่ เป็นต้น รวมถึงส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิตพัฒนาและออกแบบสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ลดการใช้สารอันตราย เพื่อให้สอดคล้องต่อการรีไซเคิลและการกำจัดซากในอนาคต โดยยึดหลักการฝักรูปเป็นศูนย์

๘. สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักแก่ประชาชนให้คิดอย่างรอบคอบในการซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ว่าจำเป็นและต้องการใช้จริงหรือไม่ หากเครื่องใช้ชำรุดหรือเสียหายควรซ่อมแซมก่อน หากต้องการทิ้งก็สามารถทำได้โดยการคัดแยกซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ออกจากขยะทั่วไป โดยนำไปทิ้งในที่ที่จัดไว้ให้ส่งคืนให้กับผู้ผลิตสินค้าหรือทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ให้กับหน่วยงานหรือโครงการที่สามารถนำซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ไปจัดการอย่างถูกวิธี นอกจากนี้ส่งเสริมให้ประชาชนเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมหรือผลิตมาจากวัสดุรีไซเคิล

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ประชุม

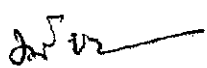
๑. เพิ่มเติมข้อมูล (ร่าง) Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒

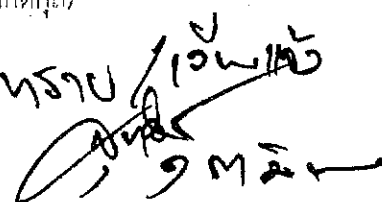
๒. ตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องของข้อมูล สถานการณ์ ปัญหาและผลกระทบการดำเนินงานกรณีศึกษา สรุปและข้อเสนอแนะของขยะพลาสติก และขยะอิเล็กทรอนิกส์

มติที่ประชุม เห็นชอบกับร่างรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ฉบับที่ ๒ โครงการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยให้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมไปปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอในรายงานฉบับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวออดดี สุนทรวิภาต)
ผอ.กสว.

๑๐ มี.พ.ย. ๖๒
(นายทวี เสริมภักดีกุล)
ร.อ.สอ.

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
อ.สอ.

ผอ.กสว.
ทน.ส.
จนท.พิมพ์